

Warszawa, 2018-06-27

DOZ-OAiK.650.334.2017.ML

Decyzja

Po wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie skreślenia z rejestru zabytków nieruchomości części układu urbanistyczno-krajobrazowego miasta Tarnobrzeg, wpisanego do tego rejestru pod numerem A/285 (ob. A-1375), decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Tarnobrzegu z 4.06.1984 r., znak: Kl.VI-5340/285/146/84 - działając na podstawie art. 6 ust 1 pkt 1 lit. b, art. 7 pkt 1, art. 13 ust. 1, 2, 5 i 6 oraz art. 89 pkt 1 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2017 r., poz. 2187) oraz art. 18 pkt 1 i art. 104 Kodeksu postępowania administracyjnego (j.t. Dz. U. 2017, poz. 1257)

orzekam:

- **skreślić z rejestru zabytków część układu urbanistyczno-krajobrazowego miasta Tarnobrzeg, a tym samym część stref konserwatorskich, wpisanych do tego rejestru pod numerem A/285 (ob. A-1375), decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Tarnobrzegu z 4.06.1984 r., znak: Kl.VI-5340/285/146/84, położoną w granicach trzech obszarów, oznaczonych według legendy na załącznikach graficznych nr 1, nr 2, nr 3 i nr 4, stanowiących integralne części niniejszej decyzji:**

1. **obszaru nr 1 - części zabudowy po południowej stronie ul. Sokolej, obejmującego nieruchomości w obrębie 12 oznaczone w ewidencji gruntów numerami: 409/19 (część), 409/3, 409/4, 409/5, 409/6, 409/7, 409/8, 409/9, 409/10, 409/11, 409/12, 409/13, 409/14, 409/15, 409/16, 409/17, 409/18, 407/13 (część), 407/7, 407/5, 407/6, 407/2, 406/2, 407/12, 327/2 (część), którego granice zostały określone według legendy na załącznikach graficznych nr 1 i nr 2, stanowiących integralne części niniejszej decyzji;**
2. **obszaru nr 2 - w rejonie ulic Sandomierskiej, Sikorskiego, Sienkiewicza i Wyszyńskiego, obejmującego nieruchomości w obrębie 12 oznaczone w ewidencji gruntów numerami: 1374/7, 1374/6, 1410/19 (część), 1410/21 (część), 1056/5 (część), 2052/2 (część), 1373/2, 1373/4, 1366/2, 1362/2, 1361/2, 1360/2, 1359/1, 1358/1, 1374/2, 1374/10, 1374/11, 1376/3, 1376/4, 1376/5, 1372/2, 1370/3, 1370/4, 1374/4, 1373/3, 1366/1, 1372/4, 1308/2, 1371, 1370/1, 1368/2, 1368/1, 1369/1, 1369/2, 1367, 1372/3, 1358/2, 1365, 1362/1, 1361/4, 1361/8, 1361/7, 1360/6, 1363, 1364/2, 1364/1, 1360/5, 1359/2, 1346/1, 1348, 1347, 1349, 1308/3, 1353, 1357, 1356, 1355, 1354, 1352, 1346/3, 1343/3, 1344, 1345/2, 1345/1, 1340/5, 1340/6, 1340/4, 1339/3, 1339/2, 1338/7, 1338/8, 1372/6, 1372/7, 1339/4, 1334/6, 1338/2, 1337/12, 1210, 1337/15, 1338/5, 3740/9, 3740/8, 1340/3, 3740/6, 1340/2, 1343/1, 1346/6, 1346/4, 1351, 1350, 1342, 1346/5, 1343/2, 1340/1, 1341/4, 1341/3, 1341/2, 3740/5, 3740/4, 3740/3, 3740/2, 3740/1, 1336/13, 1270/4, 1269/1, 1220/6 (część), 1265/2, 1265/1, 1264, 3000/26, 3000/24, 3000/32 (część), 3000/42 (część), 3000/25, 3000/19, 3000/20, 3000/21, 3000/36, 3000/79, 3000/80, 3000/40, 3000/35, 3000/30 (część), 3000/53 (część), 3000/31 (część), 3000/78 (część), 3000/72, 3000/77, 3000/12, 3000/67, 3000/66, 1276/1,**

1277/1, 1273/1, 1285/2, 1274/3, 1274/4, 3000/50 (część), 3000/71 (część), 367/1 (część), 1337/13, 1336/11 (część), 2054/1 (część), 2054/2 (część), 3690/3 (część), którego granice zostały określone według legendy na załącznikach graficznych nr 1 i nr 3, stanowiących integralne części niniejszej decyzji;

3. **obszaru nr 3 - w rejonie ulic Tarnowskiego, Konfederacji Dzikowskiej, Sikorskiego i Wiejskiej**, obejmującego nieruchomości w obrębie 12 oznaczone w ewidencji gruntów numerami: 651/131, 651/134, 651/66 (część), 651/57 (część), 645/74, 651/133, 651/128, 651/129, 651/127, 651/94, 651/93 (część), 651/92 (część), 651/91 (część), 651/89 (część), 651/32, 651/37 (część), 645/5, 645/75, 651/36 (część), 651/64, 651/62, 651/61, 645/50, 651/44, 645/49, 651/43, 645/48, 651/42, 645/47, 651/41, 645/46, 645/44, 645/52, 645/51, 645/45, 645/64, 651/49, 645/58, 651/48, 645/63, 651/50, 645/43, 645/42, 645/41, 645/40, 645/39, 651/46, 651/63 (część), 647/17 (część), 648/3 (część), 651/17 (część), 651/40 (część), którego granice zostały określone według legendy na załącznikach graficznych nr 1 i nr 4, stanowiących integralne części niniejszej decyzji;

Granice układu urbanistyczno-krajobrazowego miasta Tarnobrzeg, jako strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej, zostały oznaczone linią w kolorze czerwonym na załącznikach graficznych nr 1, nr 2, nr 3 i nr 4, stanowiących integralną część niniejszej decyzji.

Uzasadnienie

Wojewódzki Konserwator Zabytków w Tarnobrzegu decyzją z 4.06.1984 r. wpisał do rejestru zabytków województwa tarnobrzegskiego pod numerem A/285, „strefy ochrony konserwatorskiej oraz układ urbanistyczno-krajobrazowy miasta Tarnobrzega” w granicach oznaczonych na załączniku graficznym, stanowiącym integralną część tej decyzji. W uzasadnieniu decyzji organ ochrony zabytków wskazał: „Urbanistyczny i krajobrazowy układ przestrzenny miasta Tarnobrzega jest wynikiem lokacji z XVI wieku jako miasta prywatnego przy zespole pałacowo-parkowym w Dzikowie oraz odbudowy i rozbudowy od XVII do pocz. XX wieku. Strefy ochrony konserwatorskiej tworzy się celem zapewnienia możliwości uwzględnienia całokształtu zagadnień dotyczących ochrony konserwatorskiej zabytkowego układu przestrzennego Tarnobrzega”. Decyzja ta posiada załącznik graficzny w postaci schematycznego planu miasta i okolic Tarnobrzega, na którym kolorem czerwonym oznaczono granice ścisłej ochrony konserwatorskiej oraz kolorem niebieskim – granice ochrony krajobrazu i powiązań widokowych. Dodać należy, iż strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej w całości znajduje się w granicach strefy ochrony krajobrazowej i powiązań widokowych. W wyniku reformy administracyjnej Państwa, przeprowadzonej w 1999 r., omawiany, zabytkowy układ przestrzenny został włączony do rejestru zabytków województwa podkarpackiego pod numerem A-1375, o czym Podkarpacki Wojewódzki Konserwator Zabytków zawiadomił Prezydenta Tarnobrzega pismem z 17.02.2016 r.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, skreślenie z rejestru zabytków jest możliwe, gdy obiekt uległ zniszczeniu w stopniu powodującym utratę jego wartości historycznej, artystycznej lub naukowej albo którego wartość będąca podstawą wydania decyzji o wpisie do rejestru nie została potwierdzona w nowych ustaleniach naukowych. Powyższy przepis stosuje się też w przypadku skreślenia części zabytku, na mocy art. 13. ust. 2 ww. ustawy.

Z treści powyższych przepisów wynika, że przesłankami uprawniającymi do skreślenia zabytku z rejestru zabytków są: utrata wartości historycznej, artystycznej lub naukowej; brak potwierdzenia wartości zabytku w świetle nowych ustaleń naukowych. Do utraty wartości zabytkowej obiektu może dojść wskutek jego zniszczenia, jednakże dla zaistnienia tej przesłanki konieczny jest bezpośredni związek przyczynowy pomiędzy faktem częściowego bądź całkowitego zniszczenia obiektu wpisanego do rejestru, a utratą przez ten obiekt wartości historycznej, artystycznej lub naukowej. W odniesieniu do drugiej przesłanki umożliwiającej skreślenie obiektu z rejestru zabytków należy wyjaśnić, że pod pojęciem „nowych ustaleń naukowych” rozumie się takie dane i informacje o obiekcie, które nie były znane organowi ochrony zabytków w dacie wpisu do rejestru zabytków, a które rzutują na ocenę jego wartości, przesądzającej o wpisie do tego rejestru.

Natomiast stosownie do art. 13 ust. 6 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, postępowanie w sprawie skreślenia zabytku z rejestru wszczyna się z urzędu bądź na wniosek właściciela zabytku lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy.

Pismem z 17.03.2017 r. Gmina Tarnobrzeg, reprezentowana przez Prezydenta Miasta, zwróciła się do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego o wszczęcie z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie skreślenia z rejestru zabytków trzech obszarów znajdujących się w granicach strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej na terenie miasta Tarnobrzeg. W uzasadnieniu ww. pisma wskazano, że na wyodrębnionych obszarach nr 1, nr 2 i nr 3 „nie znajdują się budynki i budowle wpisane do rejestru zabytków, nie zachował się także historyczny podział działek”. Wraz z pismem przesłano trzy załączniki graficzne z oznaczeniem granic obszarów proponowanych do skreślenia z rejestru zabytków, są to: obszar nr 1 – część kwartału zabudowy po południowej stronie ul. Sokolej; obszar nr 2 – rejon zamknięty ulicami Sandomierską, Sikorskiego, Sienkiewicza i Wyszyńskiego; obszar nr 3 – rejon zamknięty ulicami Tarnowskiego, Konfederacji Dzikowskiej, Sikorskiego i Wiejską. Ponadto, załączono trzy opinie konserwatorskie opracowane dla każdego z ww. obszarów przez prof. Marka Gosztyłę w lutym 2017 r. W treści opinii zostały wymienione numery nieruchomości gruntowych, których dotyczą te opracowania.

Pismem z 9.05.2017 r., organ prowadzący niniejsze postępowanie zwrócił się do Narodowego Instytutu Dziedzictwa o wydanie – w ramach postępowania przygotowawczego - opinii specjalistycznej pozwalającej na ustalenie, czy wymienione w ww. opiniach nieruchomości zachowały wartości zabytkowe, wynikające z treści decyzji z 4.06.1984 r. W tym celu zlecono przeprowadzenie wizytacji w terenie, sporządzenie dokumentacji zdjęciowej, a także wykonanie załącznika graficznego z naniesionymi obszarami bądź nieruchomościami wymagającymi skreślenia z rejestru zabytków.

Opinię specjalistyczną z 28.06.2017 r. sporządził Narodowy Instytut Dziedzictwa Oddział Terenowy w Rzeszowie. Opinia ta została opracowana na podstawie ustaleń oględzin terenu przeprowadzonych w dniu 8.06.2017 r., a także kwerendy literatury przedmiotu oraz archiwalnych materiałów kartograficznych. Powyższe materiały pozwoliły na prześledzenie rozwoju układu przestrzennego miasta Tarnobrzeg, w tym terenów wskazanych przez Gminę Tarnobrzeg do skreślenia z rejestru zabytków. Następnie opisano obecny stan zagospodarowania obszarów nr 1, nr 2 i nr 3 oraz rozważono, czy zachowały one wartości zabytkowe. W wyniku tej analizy uznano, że wobec ww. obszarów - w skorygowanych granicach w stosunku do wniosku Gminy Tarnobrzeg - zachodzą ustawowe przesłanki pozwalające na skreślenie ich z rejestru zabytków. Rezultatem tych ustaleń było też wykonanie projektu załącznika graficznego z oznaczeniem granic terenów, przeznaczonych do skreślenia z rejestru zabytków oraz układu urbanistyczno-krajobrazowego miasta Tarnobrzeg podlegającego ścisłej ochronie konserwatorskiej.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego pismem z 20.12.2017 r. wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie skreślenia z rejestru zabytków nieruchomości części układu urbanistyczno-krajobrazowego miasta Tarnobrzeg, wpisanego do tego rejestru pod numerem A/285 (ob. A-1375), decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Tarnobrzegu z 4.06.1984 r., tj. trzech obszarów oznaczonych według legendy na załączniku graficznym, stanowiącym integralną część tego zawiadomienia. W piśmie tym został zawarty również wykaz numerów ewidencyjnych nieruchomości gruntowych, położonych w granicach ww. obszarów. Pismem z 22.01.2018 r., uwagi do sprawy wnieśli właściciele kilku nieruchomości wskazanych do skreślenia z rejestru zabytków. Strony te podkreśliły, że na obszarze nr 2 znajduje się historyczna nawierzchnia ulicy Dominikańskiej (od ul. Wyszyńskiego do ul. Sikorskiego - działka nr ewid. 1308/3), która ujęta jest w gminnej ewidencji zabytków. Strony wyraziły obawę co do możliwości zachowania charakteru ww. ulicy, w sytuacji gdy obszar nr 2 zostanie skreślony z rejestru zabytków i poddany zainwestowaniu. Natomiast pismem z 15.01.2018 r. Gmina Tarnobrzeg złożyła uwagi do sprawy, wskazując na pominięcie w zawiadomieniu kilku nieruchomości gruntowych. W związku z uwagami Gminy Tarnobrzeg, organ prowadzący niniejsze postępowanie pismem z 13.02.2018 r. zwrócił się do Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o analizę granic ochrony konserwatorskiej, wynikającej z treści decyzji z 4.06.1984 r., a następnie ustalenie, czy wskazane przez Gminę działki ewidencyjne znajdują się w granicach ww. ochrony, czy poza nią. Ponadto, zwrócono się o informację, czy ul. Dominikańska jest ujęta w gminnej ewidencji zabytków Gminy Tarnobrzeg. Na podstawie odpowiedzi Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z 21.03.2018 r. oraz po rozważeniu uwag wniesionych przez Gminę, pismem z 12.04.2018 r. zawiadomiono strony o zmianie zakresu postępowania administracyjnego, poprzez uzupełnienie wykazu nieruchomości gruntowych o pominięte działki oraz adekwatną korektę załącznika graficznego. Zawiadomienia o wszczęciu postępowania zostały doręczone stronom w drodze publicznego obwieszczenia.

W toku prowadzonego postępowania wyjaśniającego Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego w aktach sprawy zgromadził dokumentację, pośród której znajduje się m.in.:

- decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Tarnobrzegu z 4.06.1984 r., znak: Kl.VI-5340/285/146/84, wpisująca do rejestru zabytków strefy ochrony konserwatorskiej oraz układ urbanistyczno-krajobrazowy miasta Tarnobrzega;
- „Studium konserwatorskie do szczegółowego planu rewaloryzacji obszaru centrum Tarnobrzega”, opracowane przez PKZ „ARKONA” Sp. z o. o. w listopadzie 2010 r. na zlecenie Gminy Tarnobrzeg;
- „Opinia konserwatorska dająca podstawy do zmniejszenia strefy ochrony konserwatorskiej o obszar nr 1 na terenie miasta Tarnobrzega (zał. mapa z zaznaczonym obszarem)” z 21.02.2017 r., wykonana przez prof. Marka Gosztyłę na zlecenie Gminy Tarnobrzeg;
- „Opinia konserwatorska dająca podstawy do zmniejszenia strefy ochrony konserwatorskiej nr 2 na terenie miasta Tarnobrzega (zał. mapa z pokazanym obrysem)” z 21.02.2017 r., wykonana przez prof. Marka Gosztyłę na zlecenie Gminy Tarnobrzeg;
- „Opinia konserwatorska dająca podstawy do zmniejszenia strefy ochrony konserwatorskiej o obszar nr 3 na terenie miasta Tarnobrzega (zał. mapa z nakreślonym obszarem)” z 21.02.2017 r., wykonana przez prof. Marka Gosztyłę na zlecenie Gminy Tarnobrzeg;
- opinia Narodowego Instytutu Dziedzictwa z 28.06.2017 r., dotycząca skreślenia z rejestru zabytków części układu urbanistyczno-krajobrazowego miasta Tarnobrzega,

wraz z protokołem oględzin oraz materiałem zdjęciowym, wykonana na zlecenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego;

- „Opinia w sprawie zmiany granic strefy konserwatorskiej w oparciu o najnowszą doktrynę, dająca podstawy do zmniejszenia strefy ochrony konserwatorskiej o obszar nr 2 na terenie miasta Tarnobrzega (zał. mapa z pokazanym obszarem)” z 28.11.2017 r., wykonana przez prof. Marka Gosztyłę na zlecenie Gminy Tarnobrzeg.

Zgodnie z dyspozycją przepisu art. 80 k.p.a., organ administracji publicznej ocenia na podstawie całokształtu materiału dowodowego, czy dana okoliczność została udowodniona.

Na podstawie materiału dowodowego, zgromadzonego w aktach sprawy, ustalono co następuje.

Tarnobrzeg, jako prywatne miasto Stanisława Michała Tarnowskiego, uzyskało przywilej lokacyjny w 1593 r. od króla Zygmunta III Wazy. Założone zostało na prawie magdeburskim na terenie wsi Miechocin o proveniencji średniowiecznej. Rozwój struktury miejskiej należy wiązać z pierwszą połową XVII w. Uważa się, że w tym czasie układ miejski stanowił plac targowy otoczony nielicznymi domami. Na północ od miasta znajdował się zamek rodziny Tarnowskich w Dzikowie, którego początki sięgają XV wieku. Na pierwszą połowę XVII w. przypada jego rozbudowa, chociaż siedzibę rodową Tarnowskich stanowił dwór w Wielowsi. Dzików, wraz z rozległym założeniem zamkowym (na które składały się m.in. ziemne fortyfikacje i ogrody) włączono do miasta na mocy przywileju królewskiego z 1632 r. W połowie XVII w. Tarnobrzeg został zniszczony przez Szwedów, przy czym zamek ocalał, stając się od tego czasu siedzibą rodową Tarnowskich. Na lata 1672-1676 przypada budowa drewnianego kościoła i klasztoru Dominikanów, zlokalizowanych na niewielkim wzniesieniu w północno-zachodniej części zabudowy rynkowej. Klasztor fundacji Jana Tarnowskiego szybko zaczął się rozwijać jako miejsce pielgrzymkowe, związane z kultem cudownego obrazu Matki Bożej. W 1681 r. król Jan III Sobieski wystawił dokument potwierdzający przywilej lokacyjny Tarnobrzega z 1593 r. oraz zawierający zapis o przyłączeniu dóbr dzikowskich do miasta, chociaż jeszcze w XIX w. części te były osobnymi organizmami - gminą miejską (Tarnobrzeg) i gminą wiejską (Dzików). W końcu XVII w. układ przestrzenny Tarnobrzega złożony był z rynku z zabudową podcieniową, dzielnicy żydowskiej we wschodniej części miasta, przedmieścia utworzonego od południa wzdłuż traktu handlowego z Sandomierza do Dębicy oraz traktu handlowego do Przemyśla. Od strony zachodniej i północnej znajdowały się ogrody, natomiast od strony południowej i wschodniej miasta - pola uprawne. Pierwszy etap rozwoju Tarnobrzega zamyka jeden z największych pożarów w dziejach miasta w 1703 r., podczas którego zniszczeniu uległa niemal cała zabudowa wraz z drewnianymi zabudowaniami zespołu dominikańskiego.

Drugi etap rozwoju wyznacza odbudowa miasta po zniszczeniach oraz budowa nowego, murowanego zespołu klasztornego Dominikanów (konsekracja kościoła 1706 r., zakończenie prac w 1777 r.). W 3 ćwierci XVIII w. zamek rodziny Tarnowskich został przebudowany na barokową rezydencję pałacową, przy czym Dzików w 2 poł. XVIII w. zaczął odgrywać większe znaczenie niż miasteczko Tarnobrzeg. Osiemnastowieczny układ przestrzenny Tarnobrzega i Dzikowa obrazuje archiwalna mapa Miega z lat 1779-1783. Na mapie tej umieszczono jedynie nazwę Dzików, natomiast nazwa miasteczka nie została uwidoczniiona. Mapa przedstawia: układ miasta z rynkiem w centrum, na którym znajdują się dwa podłużne budynki - zapewne jatki i kramy, dzielnica żydowska na wschód od rynku, zabudowa wiejska wschodniej części Dzikowa przy trakcie do Przemyśla (obecna ul. Dominikańska), przedmieście po południowej stronie rynku przy trakcie do Dębicy, stawy hodowlane u podnóża skarpy wiślanej, a także przeprawa promowa (überfuhr) wraz z nabrzeżem portu rzeczno. Na północ od zabudowy Tarnobrzega znajduje się zespół pałacowy Tarnowskich

w Dzikowie z budynkiem pałacu i zabudowaniami gospodarczymi otoczonymi ogrodami. Po zachodniej stronie zespołu pałacowego widoczne są zabudowania północnej części wsi Dzików przy drodze do Podłęża. Na północ od zespołu pałacowego na mapie Miega widoczny jest folwark Wymysłów i przechodząca przez jego teren droga prowadząca przez pola dworskie do Podłęża. Mapa ukazuje także ówczesny system drożny z dwoma głównymi traktami handlowymi. Średniowieczny trakt nadwiślański omija od południowo-wschodniej strony pałac Tarnowskich (obecne ul. Sikorskiego i ul. Sandomierska), po czym skręca w kierunku placu rynkowego, do którego jest wprowadzony w osi jego pierzei północnej, a wyprowadzony w kierunku południowym (obecnie ul. Mickiewicza). Drugi trakt handlowy w kierunku Przemyśla odchodzi od traktu do Dębicy po północnej stronie rynku, skąd podąża w kierunku wschodnim poprzez ogrody miejskie. Ten odcinek to obecna ul. Dominikańska. Ze skrzyżowania traktów handlowych wyprowadzona jest także ulica w kierunku zachodnim (obecnie ul. Kościuszki), która obok zespołu klasztornego Dominikanów skręca na południe, mija zabudowę zachodniej pierzei rynku, po czym skręca na zachód (obecnie ul. Wiślna) w kierunku przeprawy i portu na Wiśle. Przeprawa promowa znajduje się tu nadal, w miejscu dawnego nabrzeża portowego.

Po blisko 200 latach stagnacji, w XIX w. rozwój miasta przyspieszył w związku z dobrze funkcjonującą gospodarką rodu Tarnowskich. W tym czasie przeprowadzono remont klasztoru Dominikanów. W pałacu, który został w latach 1834-1835 przebudowany w stylu neogotyckim, powstało muzeum i archiwum. Dawne kwaterowe ogrody zamkowe przekształcono w park w stylu angielskim. Zniwelowano fortyfikacje zamkowe. Zasypano fosy od strony zachodniej i zniwelowano wały. Pozostawiono jedynie fragment murowanej kurtyny i fosę od strony wschodniej, włączając je do parku jako romantyczny element. Na terenie założenia pałacowo-parkowego wzniesiono nowe obiekty m.in. neogotycki budynek gospodarczy, ujeżdżalnię ze stajniami i wozownią, kordegardę oraz murowane ogrodzenie z kapliczką. Jednocześnie w mieście rozpoczął się ożywiony ruch budowlany, niemniej jednak Dzików nadal był częścią dominującą, co odzwierciedla plan katastralny z 1853 r. Dopiero w latach 60. XIX w. Tarnobrzeg zwiększył swoje znaczenie. Ukazuje to mapa Galicji i Bukowiny z lat 1861-1864, z której wynika, iż pośrodku rynku znajdował się murowany budynek ratusza, powstało szereg nowych, murowanych budynków, a także rozbudowane są przedmieścia przy obu traktach handlowych. Dodać należy, że pierwszy murowany budynek (wymieniony w Inwentarzu Dóbr Klucza Dzikowskiego z 1783 r.) to istniejący do dzisiaj zajazd zlokalizowany naprzeciw kościoła, który obecnie pełni funkcję handlową. W okresie nasilonego rozwoju struktury miejskiej zbudowano szkoły, pocztę, telegraf, szpital, magistrat, spichlerz w folwarku Wymysłów, kasyno, budynek Sądu Powiatowego, drukarnię, hotel i łaźnie. Rozwój miasta czasowo hamowały pożary w 1862, 1864 i w 1888 r. W 1867 r. Tarnobrzeg stał się siedzibą powiatu. W 1880 r. odrestaurowano zespół klasztoru Dominikanów. W tym czasie wybrukowano dawny trakt pomiędzy Sandomierzem (Nabrzezie) a Dębicą. W Tarnobrzegu bruk otrzymała ul. Miechocińska (obecnie ul. Mickiewicza), ul. Sandomierska oraz rynek, gdzie zlikwidowano istniejący tam do tego czasu staw. Przez rynek wytyczono ulicę, która połączyła obie części traktu. Po ostatnim pożarze w 1888 r. opracowano plan regulacyjny miasta, który ostatecznie ukształtował układ urbanistyczny centrum Tarnobrzega. Jedną z istotnych zmian w rozwoju struktury miejskiej było powstanie w 1887 r. linii kolejowej z Dębicy do Rozwadowa i Nabrzezia. Stację kolejową zlokalizowano pomiędzy Tarnobrzegiem a Mokrzeszowem. Wzrosło wtedy znaczenie ul. Dominikańskiej, którą prowadził najbliższy dojazd do stacji z północnej części miasta oraz z Dzikowa. Prawdopodobnie wtedy ulica otrzymała nawierzchnię brukowaną kamieniem polnym (tzw. dziki bruk). W końcu XIX w. powstała nowa dzielnica przy ul. Sandomierskiej, z której do dzisiaj zachowało się kilka parterowych budynków. Wzniesiono budynek Sądu Powiatowego przy ul. Dominikańskiej (obecnie Społeczne Gimnazjum i Liceum), w rynku

powstał piętrowy budynek handlowo-hotelowy, a przy obecnej ul. Jachowicza zbudowano browar i łaźnię parową. Druga łaźnia znajdowała się w dzielnicy żydowskiej. W końcu XIX w. zbudowano młyn parowy. Intensywny ruch budowlany odbywał się także w początku XX w. W 1904 r. dla uczczenia 110 rocznicy powstania kościuszkowskiego na rynku wzniesiono pomnik Bartosza Głowackiego autorstwa Michała Korpala. W 1912 r. zbudowano gmach „Sokoła” przy obecnej ul. Sokolej. A następnie przy tej samej ulicy powstało Kasyno Urzędnicze, o bogatej, eklektycznej architekturze. Wzniesiono także reprezentacyjny budynek C.K. Wyższej Szkoły Realnej (obecnie Urząd Miasta). W dzielnicy żydowskiej rozbudowano synagogę i ogrodzono cmentarz. W latach 1909-1912 przeprowadzono modernizację pałacu Tarnowskich. W tym samym czasie, z fundacji Zdzisława Tarnowskiego, rozbudowano kościół Dominikanów według projektu Jana Sasa Zubrzyckiego. W 1913 r. wzniesiono dworzec kolejowy. Podczas I wojny światowej, miasto doznało poważnych zniszczeń, uszkodzony został m.in. ratusz, którego już nie odbudowano, a także zespół dominikański, budynek sądu i wiele budynków mieszkalnych.

Po odbudowie miasta ze zniszczeń wojennych, w 1923 r. do Tarnobrzega formalnie przyłączono gminy Dzików, Miechocin i częściowo Mokrzeszów. W grudniu 1927 r. spłonął pałac Tarnowskich, który w kilka lat później został odbudowany w formach barokowych, według projektu Wacława Krzyżanowskiego. W tym kształcie przetrwał do dzisiaj.

Podczas II wojny światowej zniszczony został pierwszy kirkut żydowski. Po wojnie przebudowano synagogę na bibliotekę miejską i dom kultury. Na terenie dawnego kirkutu wzniesiono halę targową. Miasto nie ulegało poza tym większym zmianom, aż do momentu odkrycia złóż siarki w latach 50.XX w. Rozwój kombinatu siarkowego spowodował nasilony wzrost ilości mieszkańców miasta, a w konsekwencji powstanie nowych osiedli bloków mieszkalnych, wytyczenie nowych arterii komunikacyjnych oraz poszerzenie ulic. W celu realizacji tych inwestycji wyburzono znaczną część historycznej zabudowy. W 1975 r. Tarnobrzeg stał się miastem wojewódzkim z siedzibą władz województwa tarnobrzckiego, powiększając swoje granice o kolejne tereny sąsiednich wsi. Na lata 70. XX wieku przypada widoczna degradacja historycznego układu przestrzennego oraz jego zabudowy. W tym czasie zniknęła w większości zabudowa w rejonie ul. Dominikańskiej, prawdopodobnie w związku z planowaniem budowy kolejnego osiedla mieszkaniowego, do której nie doszło. Po zmianie ustroju politycznego w 1990 r. zmodernizowano układ komunikacyjny miasta, wytyczając nowe ulice. Przebudowano plac rynkowy. Za znaczącą, współczesną realizację, zlokalizowaną w obrębie historycznego układu urbanistycznego w Tarnobrzegu, należy uznać gmach sądów i prokuratur wzniesiony w 1995 r. u zbiegu ulic Sienkiewicza i Wyszyńskiego, który stał się nową dominantą architektoniczną wschodniej części starego miasta.

Z sentencji orzeczenia decyzji z 4.06.1984 r. wynika, że do rejestru zabytków wpisano „strefy ochrony konserwatorskiej oraz układ urbanistyczno-krajobrazowy miasta Tarnobrzeg”. Analiza granic stref ochrony konserwatorskiej pozwala na stwierdzenie, że układ urbanistyczno-krajobrazowy miasta Tarnobrzega jest tożsamy ze strefą ścisłej ochrony konserwatorskiej i zawiera w swoich granicach wszystkie historyczne obszary, kształtujące rozwój ww. układu na przestrzeni wieków. Obszary te to m.in. miasto lokacyjne, zespół pałacowo-parkowy Tarnowskich, dawna wieś Dzików i folwark Wymysłów.

Wydając decyzję z 4.06.1984 r. Wojewódzki Konserwator Zabytków w Tarnobrzegu podkreślił, że „układ przestrzenny Tarnobrzega jest wynikiem lokacji z XVI w., jako miasta prywatnego przy zespole pałacowo-parkowym w Dzikowie oraz odbudowy i rozbudowy od XVI do pocz. XX w.” Organ konserwatorski nie wskazał przy tym jakie elementy układu reprezentują jego wartość zabytkową. Natomiast ochroną, rozpisaną na „strefę ochrony konserwatorskiej” oraz „strefę krajobrazu i powiązań widokowych” objął teren zabudowy historycznego centrum i dawnych przedmieść, a jednocześnie wartościowe obiekty poza nimi.

Ponadto w strefie ochrony konserwatorskiej znalazły się rozległe tereny, dawniej rolnicze, pomiędzy zespołem pałacowo-parkowym w Dzikowie a folwarkiem Wymysłów. Strefa krajobrazu i powiązań widokowych obejmuje całą strefę ochrony konserwatorskiej oraz obszar pomiędzy nią a korytem rzeki Wisły.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, biorąc pod uwagę argumenty Gminy Tarnobrzeg oraz całokształt materiału dowodowego wraz z uwagami wniesionymi w toku postępowania, wyodrębnił z układu urbanistyczno-krajobrazowego miasta Tarnobrzega trzy obszary, co do których zachodzą ustawowe przesłanki pozwalające na skreślenie tych terenów z rejestru zabytków. W tym miejscu należy wskazać, iż za podstawowy materiał dowodowy w niniejszej sprawie uznano archiwalne materiały kartograficzne oraz studium konserwatorskie PKZ „ARKONA” Sp. z o. o. z 2010 r. i opinię Narodowego Instytutu Dziedzictwa z 2017 r. Wniesione przez Gminę Tarnobrzeg cztery opinie prof. Marka Gosztyły, odnoszące się jedynie do ogólnych rozważań na temat doktryny konserwatorskiej, nie wniosły do sprawy żadnych konkretnych ustaleń, zatem zostały potraktowane jako materiał pomocniczy.

Obszar nr 1, obejmuje swoimi granicami część kwartału zabudowy po południowej stronie ul. Sokolej w Tarnobrzegu, oznaczonego według legendy na załącznikach graficznych nr 1 i nr 2, stanowiących integralne części niniejszej decyzji. W jego skład wchodzi nieruchomości w obrębie 12 oznaczone w ewidencji gruntów numerami: 409/19 (część), 409/3, 409/4, 409/5, 409/6, 409/7, 409/8, 409/9, 409/10, 409/11, 409/12, 409/13, 409/14, 409/15, 409/16, 409/17, 409/18, 407/13 (część), 407/7, 407/5, 407/6, 407/2, 406/2, 407/12, 327/2 (część).

Omawiany obszar znajduje się przy południowej granicy układu przestrzennego Tarnobrzega, objętego ochroną konserwatorską na podstawie decyzji z 4.06.1984 r. Obszar ten położony jest przy skrzyżowaniu ul. Sokolej z u. 1 Maja, na terenie dawnych przedmieść miasta, które kształtowały się na przełomie XIX i XX wieku. Ulica Sokola, wyznaczająca północną granicę przedmiotowego obszaru, powstała jeszcze na terenie leśnym, prawdopodobnie na początku XX w. Zabudowa po jej południowej stronie ukształtowała się ok. 1912 r. Wzniesiono wtedy gmach „Sokoła” oraz Kasyno Urzędnicze. Do zagęszczenia zabudowy doszło dopiero po II wojnie światowej. Z tego okresu pochodzi budynek ośrodka zdrowia oraz sąsiadujący z nim budynek użyteczności publicznej. Ten sposób zagospodarowania obowiązywał w momencie wpisania układu urbanistyczno-krajobrazowego miasta Tarnobrzega do rejestru zabytków i nie zmienił się zasadniczo do chwili obecnej. Jedyną zaobserwowaną zmianą jest wprowadzenie w nieznanym czasie zabudowy garażowej, powodującej w konsekwencji rozdrobnienie podziałów nieruchomości gruntowych. Ustalono to poprzez porównanie załącznika graficznego do decyzji z 4.06.1984 r. z aktualną mapą ewidencyjną tej części miasta. Na obszarze wnioskowanym do skreślenia nie ma zabytkowej zabudowy, a istniejące obiekty nie wiążą się z okresem „odbudowy i rozbudowy od XVII do pocz. XX w.”, wskazanym w treści uzasadnienia ww. decyzji. Teren ten nie posiada też walorów krajobrazowych. Należy zatem stwierdzić, że już w momencie wpisu układu urbanistyczno-krajobrazowego Tarnobrzega do rejestru zabytków, przedmiotowy obszar nie posiadał istotnych dla ww. układu wartości zabytkowych, a stan ten został pogłębiony niekorzystną zmianą w jego zagospodarowaniu w kolejnych latach. W tej sytuacji Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego uznał, że wartości zabytkowe obszaru nr 1, stanowiącego część kwartału zabudowy po południowej stronie ul. Sokolej w Tarnobrzegu, w toku prowadzonego postępowania nie zostały potwierdzone przez materiał dowodowy zgromadzony w sprawie. Nie posiada on substancji o walorach zabytkowych, a jego wpływ na historyczny układ przestrzenny stracił na znaczeniu, poprzez wyraźne odcięcie zabudową garażową od obszaru wpisanego do rejestru zabytków, na którym znajdują się zachowane budynki „Sokoła” i Kasyna.

Obszar nr 2, obejmuje swoimi granicami teren znajdujący się pomiędzy przebiegiem ulic Sandomierskiej, Sikorskiego, Sienkiewicza i Wyszyńskiego w Tarnobrzegu, oznaczony według legendy na załącznikach graficznych nr 1 i nr 3, stanowiących integralne części niniejszej decyzji. Tworzą go nieruchomości w obrębie 12 oznaczone w ewidencji gruntów numerami: 1374/7, 1374/6, 1410/19 (część), 1410/21 (część), 1056/5 (część), 2052/2 (część), 1373/2, 1373/4, 1366/2, 1362/2, 1361/2, 1360/2, 1359/1, 1358/1, 1374/2, 1374/10, 1374/11, 1376/3, 1376/4, 1376/5, 1372/2, 1370/3, 1370/4, 1374/4, 1373/3, 1366/1, 1372/4, 1308/2, 1371, 1370/1, 1368/2, 1368/1, 1369/1, 1369/2, 1367, 1372/3, 1358/2, 1365, 1362/1, 1361/4, 1361/8, 1361/7, 1360/6, 1363, 1364/2, 1364/1, 1360/5, 1359/2, 1346/1, 1348, 1347, 1349, 1308/3, 1353, 1357, 1356, 1355, 1354, 1352, 1346/3, 1343/3, 1344, 1345/2, 1345/1, 1340/5, 1340/6, 1340/4, 1339/3, 1339/2, 1338/7, 1338/8, 1372/6, 1372/7, 1339/4, 1334/6, 1338/2, 1337/12, 1210, 1337/15, 1338/5, 3740/9, 3740/8, 1340/3, 3740/6, 1340/2, 1343/1, 1346/6, 1346/4, 1351, 1350, 1342, 1346/5, 1343/2, 1340/1, 1341/4, 1341/3, 1341/2, 3740/5, 3740/4, 3740/3, 3740/2, 3740/1, 1336/13, 1270/4, 1269/1, 1220/6 (część), 1265/2, 1265/1, 1264, 3000/26, 3000/24, 3000/32 (część), 3000/42 (część), 3000/25, 3000/19, 3000/20, 3000/21, 3000/36, 3000/79, 3000/80, 3000/40, 3000/35, 3000/30 (część), 3000/53 (część), 3000/31 (część), 3000/78 (część), 3000/72, 3000/77, 3000/12, 3000/67, 3000/66, 1276/1, 1277/1, 1273/1, 1285/2, 1274/3, 1274/4, 3000/50 (część), 3000/71 (część), 367/1 (część), 1337/13, 1336/11 (część), 2054/1 (część), 2054/2 (część), 3690/3 (część).

Obszar nr 2 położony jest w południowo-wschodniej części układu przestrzennego Tarnobrzega, objętego ochroną konserwatorską na podstawie decyzji z 4.06.1984 r. Omawiany obszar stanowił część Dzikowa skupionego przy dawnym trakcie do Przemyśla, obecnie ul. Dominikańskiej, na odcinku od obecnej ul. Wyszyńskiego do ul. Sikorskiego. Zabudowa na tym terenie mogła istnieć przynajmniej od 2 połowy XVIII w., co obrazuje mapa Miega z lat 1779-1783, lecz dopiero mapa katastralna z 1853 r. ukazuje ukształtowany układ urbanistyczny przedmieścia po wschodniej stronie Tarnobrzega, które w dalszym ciągu funkcjonowało jako część Dzikowa. Przedmieście to tworzyła zabudowa składająca się z drewnianych budynków, usytuowanych kalenicowo wzdłuż obecnej ul. Sienkiewicza, a także zabudowa drewniana o charakterze zagrodowym po obu stronach ul. Dominikańskiej, ulokowana na działkach usytuowanych prostopadle do ulicy (w jej zachodniej części), ukośnie (w jej północno-wschodniej części) i nieregularnych (w części południowo-wschodniej). Nieregularna zabudowa usytuowana była także pomiędzy obiema ww. ulicami. Podobny układ widoczny jest na mapie z lat 1861-1864, a także na mapie z lat 1869-1887 oraz na mapie sztabowej z 1878 r., reprodukowanych w opinii Narodowego Instytutu Dziedzictwa z 2017 r. Po zlokalizowaniu stacji kolejowej na wschód od Tarnobrzega, ulica Dominikańska została wybrukowana kamieniem polnym. W końcu XIX w. w zachodniej części omawianego obszaru powstał młyn parowy. Opisany wyżej sposób zagospodarowania przetrwał do początku lat 50. XX w. Intensywny rozwój miasta po 1953 r., związany z działalnością kombinatu siarkowego, pozostał bez wpływu na zabudowę wschodniego przedmieścia w obrębie omawianego terenu. Wytoczono jedynie obecną ul. Sikorskiego będącą obwodnicą komunikacyjną miasta, która ogranicza omawiany teren od wschodu. Nieużytkowany młyn stopniowo popadł w ruinę, pogarszał się także stan techniczny budynków mieszkalnych. Po 1975 r. zniknęła częściowo zabudowa wzdłuż ul. Dominikańskiej, a działki po jej północno-wschodniej stronie zostały scalone, działania te stanowiły przygotowanie do budowy osiedla mieszkaniowego, która nie doszła do skutku. Po 1990 r. zmodernizowano układ komunikacyjny miasta - wytoczono nową ul. Wyszyńskiego, przy której w 1995 r. ukończono budowę gmachu sądów i prokuratur. Budynek ten swoją formą architektoniczną zdegradował historyczną strukturę zabudowy wschodniej części Tarnobrzega. Niekorzystną sytuację dodatkowo pogłębiła budowa nowego hotelu po przeciwnej stronie ul. Wyszyńskiego (w granicach obszaru nr 2).

Obecnie ul. Dominikańska jest czytelna jedynie w części zachodniej swojego przebiegu, czyli obszarem poza wnioskowanym do skreślenia z rejestru zabytków. Natomiast na wschód od skrzyżowania z ul. Wyszyńskiego, tj. na obszarze nr 2, ul. Dominikańska ma charakter jedynie ciągu pieszo-jezdnego, stopniowo zmieniającego się w ścieżkę i zanikającego w pobliżu skrzyżowania ulic Sienkiewicza i Sikorskiego. Na znacznym odcinku pokryta jest tzw. dzikim brukiem z kamieni wapiennych. Omawiany odcinek ul. Dominikańskiej, stanowi świadectwo historycznego układu drożnego miasta z zachowaną oryginalną nawierzchnią. Bezsprzecznie element ten zasługuje na zachowanie i podkreślenie w przyszłych propozycjach zagospodarowania omawianego terenu, jednakże nie przesądza to konieczności utrzymania ochrony prawnej ulicy wynikającej z wpisania jej do rejestru zabytków. Należy bowiem stwierdzić, że historyczny przebieg ul. Dominikańskiej jest utrwalony w podziałach geodezyjnych, odwzorowanych na mapach ewidencyjnych. Natomiast historyczna nawierzchnia ulicy jest ujęta w gminnej ewidencji zabytków, a zatem podlega ochronie, której wykonanie z mocy ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, jest zadaniem własnym Gminy Tarnobrzeg. W ocenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego jest to wystarczająca forma ochrony dla tego elementu dawnego przedmieścia Tarnobrzega.

Odnosząc się do pozostałych elementów zagospodarowania obszaru nr 2, należy zauważyć, że w jego granicach nie znajdują się obiekty o wartościach zabytkowych. Ponadto, teren ten obrazuje szereg niekorzystnych zmian, które w zasadniczy sposób zmieniły jego wizerunek. W momencie wpisu do rejestru czytelny był układ działek siedliskowych oraz zachowana zabudowa podmiejska niemal na całej długości ul. Dominikańskiej (odcinka w granicach obszaru nr 2). Była to zabudowa jednorodzinna i zagrodowa z ok. 40 domami i 28 budynkami gospodarczymi. Taki stan można odczytać na załączniku graficznym do decyzji z 4.06.1984 r. Obecnie układ działek jest nieczytelny, teren po północnej stronie ulicy uległ w większości scaleniu, pozostały tylko relikty zabudowy z pocz. XX w. w postaci dwóch domów, budynku gospodarczego oraz szczątkowo zachowanego młyna (wykreślonego z gminnej ewidencji zabytków ze względu na katastrofalny stan techniczny). Ponadto, ul. Wyszyńskiego wytyczona w latach 90. XX w., przecięła historyczny przebieg ul. Dominikańskiej. W zachodniej części ul. Dominikańskiej (nie objętej wnioskiem) ukształtowała się zabudowa miejska o charakterze małomiasteczkowym, natomiast wschodnia część ulicy (objęta wnioskiem), pozbawiona zabudowy podmiejskiej, utraciła cechy dawnego przedmieścia. Na obszarze zamkniętym ulicami Sandomierską, Sikorskiego, Sienkiewicza i Wyszyńskiego, w północnej jego części usytuowane są wieżowce, których budowę rozpoczęto w latach 80. XX w., od wschodu rozbudowano ruchliwą arterię komunikacyjną (ul. Sikorskiego) i duże osiedle mieszkaniowe, od zachodu, po drugiej stronie ulicy Wyszyńskiego, dominuje wieżowiec budynku sądowego (ukończony w 1995 r.). Na terenie objętym wnioskiem powstaje obecnie pięciokondygnacyjny obiekt hotelowy, a w południowej części kwartału funkcjonuje niska zabudowa usługowa.

Obszar nr 2, jako część układu urbanistyczno-krajobrazowego miasta Tarnobrzega, od momentu wpisu do rejestru zabytków, uległ znaczącym, niekorzystnym przekształceniom. Aktualnie nie posiada czytelnych podziałów funkcjonalnych i własnościowych, niemal całkowicie został pozbawiony historycznej zabudowy. Została natomiast wprowadzona zabudowa współczesna o odmiennych formach, gabarytach i skali. Oznacza to, że obszar nr 2 nie posiada większości widocznych w momencie wpisu do rejestru elementów, tj. sieci drożnej, układu działek siedliskowych, oraz zabudowy, które stanowiły nośnik wartości zabytkowych tej części historycznego układu przestrzennego Tarnobrzega. Powyższe okoliczności, w ocenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, wypełniają przesłankę ustawową zniszczenia tej części zabytku w stopniu powodującym utratę jego wartości artystycznych, historycznych i naukowych.

Obszar nr 3, obejmuje swoimi granicami teren znajdujący się pomiędzy przebiegiem ulic Tarnowskiego, Konfederacji Dzikowskiej, Sikorskiego i Wiejskiej, oznaczony według legendy na załącznikach graficznych nr 1 i nr 4, stanowiących integralne części niniejszej decyzji. Tworzą go nieruchomości w obrębie 12 oznaczone w ewidencji gruntów numerami: 651/131, 651/134, 651/66 (część), 651/57 (część), 645/74, 651/133, 651/128, 651/129, 651/127, 651/94, 651/93 (część), 651/92 (część), 651/91 (część), 651/89 (część), 651/32, 651/37 (część), 645/5, 645/75, 651/36 (część), 651/64, 651/62, 651/61, 645/50, 651/44, 645/49, 651/43, 645/48, 651/42, 645/47, 651/41, 645/46, 645/44, 645/52, 645/51, 645/45, 645/64, 651/49, 645/58, 651/48, 645/63, 651/50, 645/43, 645/42, 645/41, 645/40, 645/39, 651/46, 651/63 (część), 647/17 (część), 648/3 (część), 651/17 (część), 651/40 (część).

Obszar nr 3 położony jest w północno-wschodniej części układu przestrzennego Tarnobrzega, objętego ochroną konserwatorską na podstawie decyzji z 4.06.1984 r. Omawiany obszar stanowił część folwarku Wymysłów – znacząco oddalonego od miasta lokacyjnego. Zabudowania tego folwarku są widoczne już na mapie Miega z lat 1779-1783. Prowadziła do niego droga od skrzyżowania z traktem handlowym prowadzącym do Sandomierza. Po obu stronach drogi zlokalizowane były zabudowania folwarczne zgrupowane w dwa czworoboki. Droga do folwarku, po jego północnej stronie prowadziła wśród pól dworskich i doprowadzała do drogi biegnącej wzdłuż brzegu Wisły. Na mapie katastralnej z 1853 r. widoczna jest nowo wytyczona droga prowadząca do folwarku, przy której znajdują się jeden drewniany budynek oraz kolejne trzy, które zostały na niej dorysowane w późniejszym czasie. Są to prawdopodobnie budynki mieszkalne dla pracowników folwarku. Na mapie widoczny jest także murowany spichlerz, który jest datowany na 1843 r. oraz dorysowane nowe budynki gospodarcze powstałe w wyniku późniejszej przebudowy. Na podstawie kolejnych map reprodukowanych w opinii Narodowego Instytutu Dziedzictwa z 2017 r. widoczny jest dalszy rozwój folwarku. Zabudowania folwarczne - gospodarcze i mieszkalne - zgrupowane przy drodze dojazdowej do folwarku (obecnie ul. Wiejskiej) zaznaczone zostały jako zabytkowe na podkładzie mapowym stanowiącym załącznik graficzny do decyzji z 4.06.1984 r., należy zatem uznać, że w tym czasie jeszcze istniały. Prawdopodobnie w drugiej połowie lat 80. XX w. większość budynków folwarcznych wyburzono, pozostawiając jedynie murowany spichlerz - obecnie siedzibę muzeum, które usytuowane jest poza granicami obszaru nr 3. Natomiast na wnioskowanym do skreślenia z rejestru zabytków obszarze, w miejsce zabudowy folwarcznej powstało osiedle mieszkaniowe „Dzików”, w ramach którego wzniesiono: budynki mieszkalne w układzie szeregowym, bloki wielorodzinne, szkołę, stację benzynową, a także obiekt gastronomiczny (McDonald's).

Na omawianym obszarze nie zachowała się zabudowa historyczna. Po dawnym rozplanowaniu folwarku Wymysłów pozostała jedynie droga - ul. Wiejska, która znajduje się poza obszarem nr 3. Teren wnioskowany do wykreślenia z rejestru zabytków, obecnie nie jest powiązany widokowo z zespołem pałacowo-parkowym i historycznym centrum miasta, stanowiąc fragment współczesnego osiedla. Obszar ten utracił wszystkie elementy historycznego rozplanowania i nie prezentuje obecnie żadnych wartości zabytkowych. Powyższe wypełnia przesłankę ustawową, zniszczenia tej części zabytku w stopniu powodującym utratę jego wartości artystycznych, historycznych i naukowych.

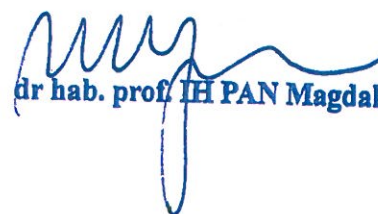
Podsumowując, należy wskazać, iż wyżej przywołane ustalenia potwierdzają dowodowy zgromadzone w niniejszej sprawie, w tym materiał kartograficzny oraz obfita dokumentacja fotograficzna zawarta zarówno w studium konserwatorskim PKZ „ARKONA” Sp. z o. o. z 2010 r., opinii Narodowego Instytutu Dziedzictwa z 2017 r., jak i opiniach prof. Marka Gosztyły. W granicach wyodrębnionych obszarów nr 1, nr 2 i nr 3, układ urbanistyczno-krajobrazowy miasta Tarnobrzega

został znacznie przekształcony i zdegradowany, co spowodowało utratę wartości zabytkowych przedmiotowych części ww. zabytku urbanistycznego. W wyniku niekorzystnych zmian w zagospodarowaniu, obecnie na tych terenach przeważa zabudowa współczesna, która z uwagi na skalę i formy spowodowała zatarcie walorów przestrzennych i widokowych w odniesieniu do historycznego centrum miasta wraz z towarzyszącym mu zespołem pałacowo-parkowym. Obszar nr 1, już w momencie wydania decyzji z 4.06.1984 r. miał niskie wartości zabytkowe, które przy niewielkiej zmianie w zagospodarowaniu terenu, zostały utracone. W przypadku obszaru nr 2, oprócz tego, że teren ten utracił pierwotną substancję zabytkową, to w latach 90. XX w. został wyraźnie odcięty od historycznego układu miasta wskutek realizacji przekształcanego budynku sądu. Podobne okoliczności dotyczą także obszaru nr 3, całkowicie zagospodarowanego współczesnym osiedlem mieszkaniowym i jego infrastrukturą, a jednocześnie pozbawionego powiązań widokowych z miastem lokacyjnym oraz zespołem pałacowo-parkowym. W związku z powyższymi ustaleniami, według których obszary nr 1, nr 2, nr 3 nie posiadają obecnie wartości zabytkowych, które legły u podstaw wpisu do rejestru zabytków tej części układu urbanistyczno-krajobrazowego miasta Tarnobrzega, należy skreślić je z rejestru zabytków.

Strona niezadowolona z niniejszej decyzji może zwrócić się do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji. Jeżeli strona nie chce skorzystać z prawa do zwrócenia się z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, może wnieść na niniejszą decyzję skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji stronie. Skargę wnosi się za pośrednictwem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (ul. Krakowskie Przedmieście 15/17, 00-071 Warszawa).

Wpis sądowy od skargi wynosi 200 zł. Stronie, na jej wniosek złożony przed wszczęciem postępowania lub w toku postępowania, może być przyznane prawo pomocy. Prawo pomocy obejmuje zwolnienie od kosztów sądowych w całości lub w części oraz ustanowienie adwokata albo radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego. Wniosek o przyznanie prawa pomocy wolny jest od opłat sądowych.

Z up. Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
Podsekretarz Stanu
Generalny Konserwator Zabytków

dr hab. prof. IH PAN Magdalena Gawin

Załączniki:

1. załącznik graficzny nr 1 – mapa z oznaczeniem granic strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej oraz obszarów nr 1, nr 2 i nr 3, skreślonych z rejestru zabytków niniejszą decyzją
2. załącznik graficzny nr 2 – mapa z oznaczeniem granicy strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej oraz obszaru nr 1, skreślonego z rejestru zabytków niniejszą decyzją
3. załącznik graficzny nr 3 – mapa z oznaczeniem granicy strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej oraz obszaru nr 2, skreślonego z rejestru zabytków niniejszą decyzją
4. załącznik graficzny nr 4 – mapa z oznaczeniem granicy strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej oraz obszaru nr 3, skreślonego z rejestru zabytków niniejszą decyzją

Otrzymują:

1. Gmina Tarnobrzeg – reper. przez Prezydenta, ul. Kościuszki 32, 39-400 Tarnobrzeg
2. **Strony postępowania na podstawie art. 94 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w związku z art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego – w drodze obwieszczenia:** BIP MKiDN oraz BIP i tablica ogłoszeń Urzędu Miasta Tarnobrzeg
3. Podkarpacki Wojewódzki Konserwator Zabytków
4. Kierownik Delegatury w Tarnobrzegu WUOZ w Przemyślu
5. a/a DOZ
6. a/a

Do wiadomości:

1. Narodowy Instytut Dziedzictwa

TARNOBRZEG, UKŁAD URBANISTYCZNO - KRAJOBRAZOWY

LEGENDA

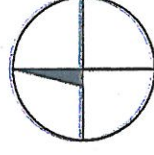

GRANICA STREFY ŚCISŁEJ OCHRONY KONSERWATORSKIEJ
UKŁADU URBANISTYCZNO-KRAJOBRAZOWEGO MIASTA TARNOBRZEG

GRANICE OBSZARÓW SKREŚLONYCH Z REJESTRU ZABYTKÓW

1. OBSZAR CZĘŚCI ZABUDOWY PO POŁUDNIOWEJ STRONIE UL. SOKOŁEJ
2. OBSZAR W REJONIE ULIC SANDOMIERSKIEJ, SIKORSKIEGO,
SIENKIEWICZA I WYSZYŃSKIEGO
3. OBSZAR W REJONIE ULIC TARNOWSKIEGO, KONFEDERACJI DZIKOWSKIEJ,
SIKORSKIEGO I WIEJSKIEJ

ZALĄCZNIK GRAFICZNY NR 1

do decyzji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
znak: DOZ-OAIK.650.334.2017.ML, z dnia 2018-06-27
wydanej w sprawie skreślenia z rejestru zabytków nieruchomych
części układu urbanistyczno-krajobrazowego miasta Tarnobrzeg,
wpisanego do tego rejestru pod numerem A/285 (ob. A-1375),
decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Tarnobrzegu z 4.06.1984 r.

Z up. Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
Podsekretarz Stanu
Generalny Konserwator Zabytków

dr hab. prof. IH PAN Magdalena Gawin

TARNOBRZEG, UKŁAD URBANISTYCZNO - KRAJOBRAZOWY
OBSZAR NR 1 - CZĘŚĆ KWARTAŁU ZABUDOWY PO POŁUDNIOWEJ
STRONIE UL. SOKOLEJ

LEGENDA

GRANICA STREFY ŚCISLEJ OCHRONY KONSERWATORSKIEJ
UKŁADU URBANISTYCZNO-KRAJOBRAZOWEGO MIASTA TARNOBRZEG

GRANICA OBSZARU NR 1 SKREŚLONEGO Z REJESTRU ZABYTKÓW

ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY NR 2

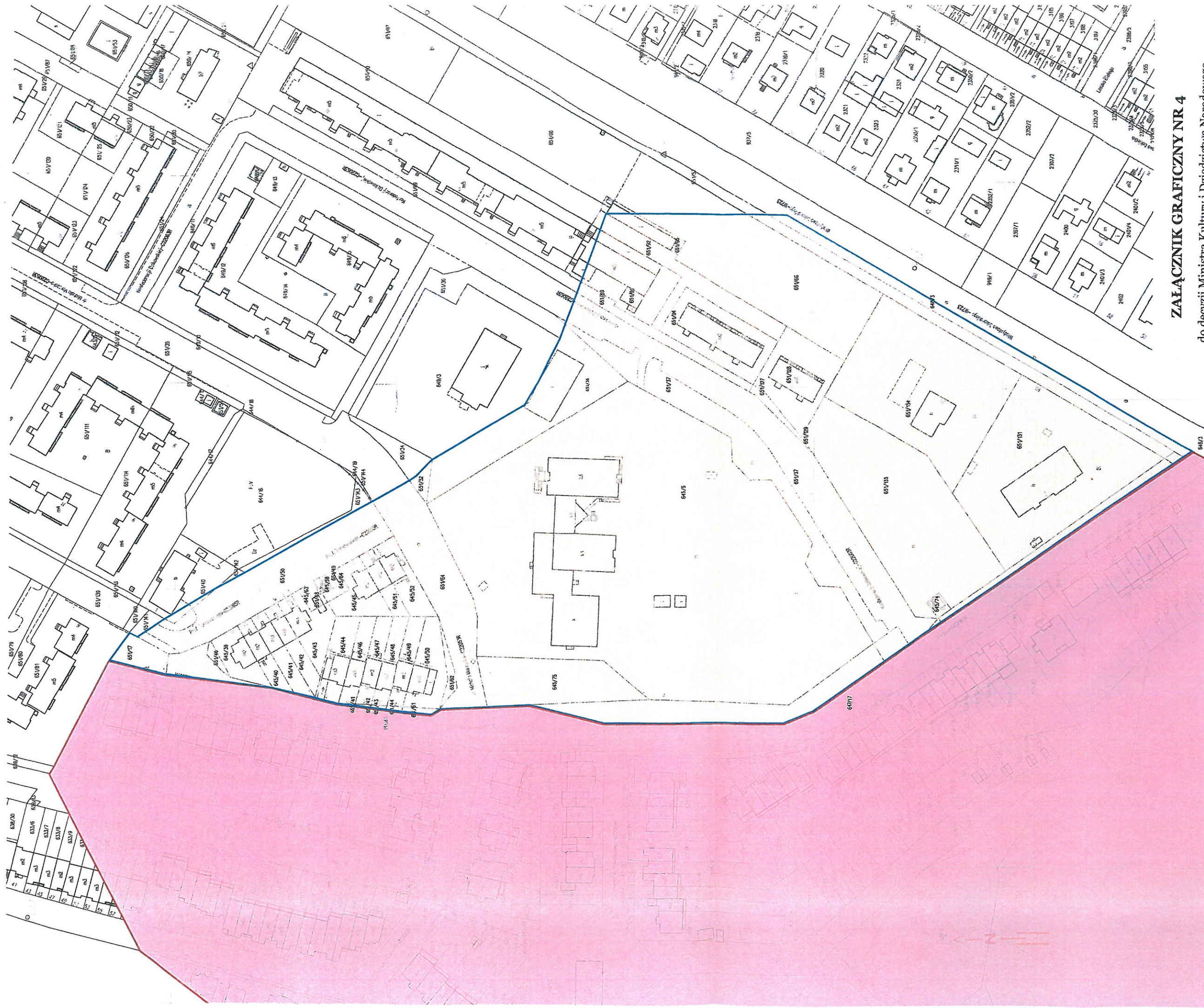
do decyzji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
znak: DOZ-OAiK.650.334.2017.ML, z dnia 2018-06-27

wydanej w sprawie skreślenia z rejestru zabytków nieruchomości
części układu urbanistyczno-krajobrazowego miasta Tarnobrzeg,
wpisanego do tego rejestru pod numerem A/285 (ob. A-1375),

decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Tarnobrzegu z 4.06.198

Z up. Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
Podsekretarza Stanu
Generalny Konserwator Zabytków

dr hab. prof. IH PAN/Magdalena Gawin

TARNOBRZEG, UKŁAD URBANISTYCZNO - KRAJOBRAZOWY
OBSZAR NR 3 - REJON ULIC TARNOWSKIEGO, KONFEDERACJI DZIKOWSKIEJ,
SIKORSKIEGO I WIEJSKIEJ

LEGENDA

- GRANICA STREFY ŚCISLEJ OCHRONY KONSERWATORSKIEJ
UKŁADU URBANISTYCZNO - KRAJOBRAZOWEGO MIASTA TARNOBRZEG
- GRANICA OBSZARU NR 3 SKRĘŚLONEGO Z REJESTRU ZABYTKÓW

ZALĄCZNIK GRAFICZNY NR 4

do decyzji Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
znak: DOZ-OAiK.650.334.2017.ML, z dnia 2018-06-27
wydanej w sprawie skreślenia z rejestru zabytków nieruchomości
części układu urbanistyczno - krajobrazowego miasta Tarnobrzeg,
wpisanego do tego rejestru pod numerem A/285 (ob. A-1375),
decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Tarnobrzegu z 4.06.1

Z up. Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
Podsekretarz Stanu
Generałny Konserwator Zabytków

Maga
dr hab. prof. IH PAN Magdalena Gawin